

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 26.07.1962, sp. zn. 5 Tz 7/62, ECLI:CZ:NS:1962:5.TZ.7.1962.1

Číslo: 48/1962

Právní věta: Pokud odsouzený způsobil trestným činem, jehož se dopustil, z nedbalosti škodu v souvislosti s plněním povinnosti člena JZD, třetí osobě a KOR, nemohou tito poškození uplatňovat nárok na náhradu škody vůči třetí osobě, nýbrž pouze vůči JZD, které v plném rozsahu odpovídá za škodu způsobenou při výkonu zaměstnání škůdce (§ 20 a násl. zák. č. 49/1959 Sb.). Třetí osoba může svůj nárok uplatnit pouze vůči JZD a toto pak proti svému členu podle zásad zákona č. 49/1959 Sb. V případě, že poškozený uplatňuje v trestním řízení nárok na náhradu škody, kterou proti škůdci, tj. obžalovanému, uplatňovat nemůže, má ho soud poučit a setrvá-li na svém návrhu na přiznání náhrady škody i přes poučení soudu, musí soud vyslovit podle analogie § 44 odst. 3, § 206 odst. 4, tr. ř. usnesením, že se nepřipouští uplatňování nároku na náhradu škody v trestním řízení. V rozsudku pak o nároku na náhradu škody nerozhoduje, a to ani odkázáním poškozeného na řízení ve věcech občanskoprávních, popř. na řízení před jiným příslušným orgánem.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 26.07.1962

Spisová značka: 5 Tz 7/62

Číslo rozhodnutí: 48

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Adhezní řízení, Doprava, Náhrada škody

Předpisy: 141/1961 Sb. § 43 odst. 2

§ 206 odst. 4

§ 44 odst. 3

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 48/1962 sb. rozh.

Pokud odsouzený způsobil trestným činem, jehož se dopustil, z nedbalosti škodu v souvislosti s plněním povinnosti člena JZD, třetí osobě a KOR, nemohou tito poškození uplatňovat nárok na náhradu škody vůči třetí osobě, nýbrž pouze vůči JZD, které v plném rozsahu odpovídá za škodu způsobenou při výkonu zaměstnání škůdce (§ 20 a násl. zák. č. 49/1959 Sb.).

Třetí osoba může svůj nárok uplatnit pouze vůči JZD a toto pak proti svému členu podle zásad zákona č. 49/1959 Sb.

V případě, že poškozený uplatňuje v trestním řízení nárok na náhradu škody, kterou proti škůdci, tj. obžalovanému, uplatňovat nemůže, má ho soud poučit a setrvá-li na svém návrhu na přiznání náhrady škody i přes poučení soudu, musí soud vyslovit podle analogie § 44 odst. 3, § 206 odst. 4, tr. ř. usnesením, že se nepřipouští uplatňování nároku na náhradu škody v trestním řízení. V rozsudku pak o nároku na náhradu škody nerozhoduje, a to ani odkázáním poškozeného na řízení ve věcech občanskoprávních, popř. na řízení před jiným příslušným orgánem.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 26. července 1962 – 5 Tz 7/62)

Obžalovaný se dopustil trestného činu tím, že dne 30. 11. 1961 jako člen JZD hnál v odpoledních hodinách po silnici prasnici JZD, která utekla z dohledu, vběhla do jízdní dráhy motocyklistovi, který havaroval a pádem na vozovku si způsobil zranění, které si vyžádalo 5 týdnů pracovní neschopnosti.

Rozsudkem okresního soudu v Rychnově n. Kn. obžalovaný byl uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 221 tr. zák. z r. 1950 a byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 3 měsíců podmíněně na 1 rok.

Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byla obžalovanému uložena povinnost nahradit 1805,- Kčs – KOR – správě nemocenského pojištění za vyplacení nemocenských dávek a 834,- Kčs poškozenému jako rozdíl mezi ušlým výdělkem a dávkami nemocenského pojištění za prosinec 1961 a leden 1962. Tento rozsudek nabyl právní moci.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem vyslovil porušení zákona v ustanovení § 43 odst. 2 tr. ř., a proto výrok o náhradě škody zrušil.

Z odůvodnění:

Generální prokurátor v podané stížnosti pro porušení zákona uvedl, že odsouzený jako člen JZD neodpovídá za škodu způsobenou z nedbalosti třetím osobám a tuto škodu přijímá JZD. Rovněž o regresních nárocích KOR – správa nemocenského pojištění neměl soud rozhodovati.

Nejvyšší soud shledal, že byl porušen zákon.

Okresní soud správně zjistil skutkový stav a skutek správně kvalifikoval a uložil spravedlivý výchovný trest.

Okresní soud však pochybil, když odsouzeného uznal povinným nahradit škodu, neboť ani KOR ani poškozený nemohou svůj nárok uplatnit proti odsouzenému podle § 43 odst. 2 tr. ř.

Odsouzený způsobil trestným činem, jehož se dopustil z nedbalosti, škodu v souvislosti s plněním, povinností člena JZD třetí osobě a KOR. V tomto případě nemůže ani KOR jako třetí osoba uplatňovat škodu vůči odsouzenému, který je člen JZD v Rašovicích, ježto šlo o škodu způsobenou při zaměstnání.

Svůj nárok na náhradu škody by mohl poškozený podle zásad § 20 a násl. zák. č. 49/1959 Sb. uplatňovat pouze vůči JZD v Rašovicích. Tento zákon obsahuje speciální úpravu odpovědnosti člena JZD za způsobenou škodu a vychází v podstatě ze zásad zákona č. 71/1958 Sb. (Viz směrnice pléna Nejvyššího soudu k zajištění jednotného výkladu zák. č. 71/1958 Sb. o závazcích k náhradě škody způsobené zaměstnancem porušením povinnosti z pracovního poměru – Pls 2/61 uveřejněné pod č. 64/61 sb. rozh.) Podle výkladu zákona č. 71/1958 Sb. uvedeného v rozhodnutí publikovaném pod č. 46/1960 sb. rozh. obč. neodpovídá za škodu způsobenou při výkonu zaměstnání škůdce, nýbrž provozovatel. V podstatě stejně je nutno posuzovat i odpovědnost člena JZD za škody způsobené, z nedbalost, nikoliv v opilství, uplatňuje-li nárok třetí osoba. Třetí osoba může svůj nárok uplatnit

pouze vůči JZD, a toto pak proti svému členu podle zásad zákona č. 49/1959 Sb. Tato zásada je plně vyjádřena i v § 26 zák. č. 150/1961 Sb. a v důvodové zprávě k tomuto ustanovení.

Jelikož poškozený uplatňoval v trestním řízení nárok na náhradu škody, kterou podle výše uvedených zásad proti škůdci, tj. obžalovanému uplatňovat nemohl, měl ho soud poučit a setrval-li by na svém návrhu na přiznání náhrady škody i přes poučení soudu, měl vyslovit podle analogie § 44 odst. 3, § 206 odst. 4 tr. ř. usnesením, že se nepřipouští uplatňování nároku na náhradu škody v trestním řízení. V rozsudku pak o nároku na náhradu škody neměl rozhodovat, a to ani odkázáním poškozeného na řízení ve věcech občanskoprávních, popř. na řízení před jiným příslušným orgánem.